Sprawozdanie

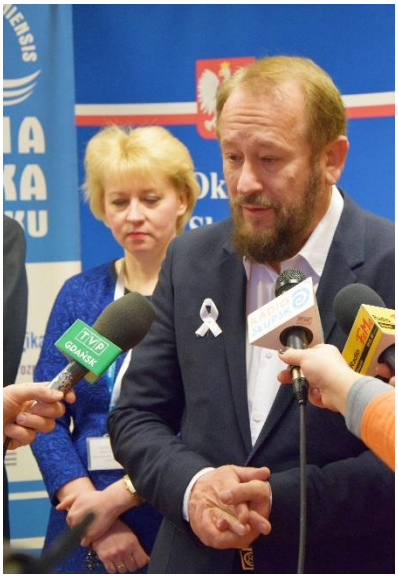
z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *„Przemoc w rodzinie – konteksty prawne, społeczne i profilaktyczne”* pod Honorowym Patronatem Prezydenta Miasta Słupska Roberta Biedronia, Prezesa Sądu Okręgowego w Słupsku SSO Dariusza Ziniewicza, Rektora Akademii Pomorskiej w Słupsku prof. dra hab. Romana Drozda, Zespołu Pedagogiki Resocjalizacyjnej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk

W dniu 26 listopada 2015 roku w Słupsku na Wydziale Nauk Społecznych Akademii Pomorskiej w Słupsku odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa *„Przemoc w rodzinie – konteksty prawne, społeczne i profilaktyczne”*.

Konferencja została zorganizowana przez Wydział Nauk Społecznych AP, Instytut Pedagogiki i Pracy Socjalnej, miasto Słupsk, Sąd Okręgowy w Słupsku, w partnerstwie z Krajową Radą Kuratorów, Fundacją *Probare*, Pomorskim Stowarzyszeniem Zawodowych Kuratorów Sądowych i we współpracy ze studenckimi kołami naukowymi: Kołem Nauk Społecznych *Nemesis* i Kołem Naukowym Socjologii *Progressum.*

Spotkanie z mediami – od lewej: SSO dr Przemysław Banasik, prof. Jarosław Utrat – Milecki, prof. Beata Pastwa – Wojciechowska, prof. Marek Konopczyński, Rektor AP prof. Roman Drozd.
Fot. Dominik Windorpski

Organizatorzy i prelegenci w trakcie udzielania wywiadów prasowych: od lewej Prezes SO w Słupsku SSO Dariusz Ziniewicz, prof. Marek Konopczyński, prof. Beata Pastwa – Wojciechowska, prof. Jarosław Utrat – Milecki. Fot. Dominik Windorpski

Prowadzący konferencję – dr Anna Babicka – Wirkus i dr Paweł Kozłowski.
Fot. Dominik Windorpski

Uczestnicy wydarzenia – przedstawiciele służb, instytucji publicznych, fundacji, stowarzyszeń i środowiska naukowego.
Fot. Dominik Windorpski

Wystąpienia prelegentów w sesji plenarnej – prof. Beata Pastwa – Wojciechowska, prof. Marek Konopczyński.
Fot. Dominik Windorpski

Prelegenci w sesji plenarnej – SSO dr Przemysław Banasik, pan Andrzej Martuszewicz, insp. Anna Kuźnia.
Fot. Dominik Windorpski

Przedsięwzięcie zostało objęte Honorowym Patronatem przez Prezydenta Miasta Słupska Roberta Biedronia, Prezesa Sądu Okręgowego w Słupsku SSO Dariusza Ziniewicza, Rektora Akademii Pomorskiej w Słupsku prof. dra hab. Romana Drozda, Zespołu Pedagogiki Resocjalizacyjnej przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk.

Komitet Naukowy współtworzyli: prof. zw. dr hab. Iryna Surina (Akademia Pomorska), prof. zw. dr hab. Beata Pastwa - Wojciechowska (Uniwersytet Gdański), prof. zw. dr hab. Marek Konopczyński (WSNS Pedagogium), prof. zw. dr hab. Wiesław Ambrozik (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza), dr. hab., prof. UW Jarosław Utrat - Milecki (Uniwersytet

Warszawski), dr hab., prof. SWPS Jacek Kurzępa (Uniwersytet SWPS), dr hab., prof. AP Ryszard Kozłowski (Akademia Pomorska), dr Barbara Adamczyk (Akademia Ignatianum w Krakowie), dr Danuta Apanel (Akademia Pomorska), dr Anna Babicka - Wirkus (Akademia Pomorska), dr Paweł Kozłowski (Akademia Pomorska, Sąd Rejonowy w Słupsku), doc. dr Jadwiga Królikowska (Uniwersytet Warszawski), dr Łukasz Wirkus (Akademia Pomorska, Sąd Rejonowy w Słupsku).

Komitet Organizacyjny konferencji tworzyli: prof. zw. dr hab. Iryna Surina (Dziekan Wydziału Nauk Społecznych Akademii Pomorskiej), SSO Dariusz Ziniewicz (Prezes Sądu Okręgowego w Słupsku), Jolanta Szachnowska (Pełnomocnik Prezydenta Miasta Słupska ds. Profilaktyki i Zapobiegania Problemom Alkoholowym), Krzysztof Gierszyński (Kurator Okręgowy Sądu Okręgowego w Słupsku), dr Anna Babicka – Wirkus (Katedra Administracji i Socjologii Akademii Pomorskiej), dr Andrzej Piotrowski (Uniwersytet Gdański), pracownicy naukowi Zakładu Pedagogiki Społecznej i Resocjalizacyjnej: dr Grażyna Durka, dr Paweł Kozłowski, dr Ewa Piotrów, dr Łukasz Wirkus, dr Sebastian Zdończyk.

Konferencja stała się wydarzeniem inaugurującym Międzynarodową Kampanię 16 Dni Działań Przeciwko Przemocy ze względu na Płeć zainicjowaną przez *Center for Women's Global Leadership*. Początek Kampanii to 25 listopada i jest to jednocześnie *Międzynarodowy Dzień Przeciwdziałania Przemocy wobec Kobiet*, natomiast jego zakończenie przypada na 10 grudnia, czyli *Dzień Praw Człowieka.*

Konferencję otworzyli Rektor Akademii Pomorskiej w Słupsku prof. dr hab. Roman Drozd i Prezes Sądu Okręgowego w Słupsku – SSO Dariusz Ziniewicz.

Wśród uczestników konferencji znaleźli się przedstawicie wielu polskich ośrodków akademickich. W sesji plenarnej usłyszeliśmy sześć niezwykle interesujących wystąpień. Konferencję zaszczycili swoją obecnością członkowie Prezydium Zespołu Pedagogiki Resocjalizacyjnej Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Prof. zw. dr hab. Beata Pastwa – Wojciechowska (UG) wygłosiła referat nt. *Różne oblicza przemocy a wybrane zjawiska związane z udzielaniem pomocy w relacji profesjonalista – sprawca – ofiara,* w którym wyeksponowała elementy psychologii zła z perspektywy sytuacyjnej, cechy sprzyjające wchodzeniu w rolę sprawcy i ofiary przemocy, a także zmienne zwiększające ryzyko wiktymizacji, jak też przestrzeń traumy zastępczej. Prof. zw. dr hab. Marek Konopczyński (*Pedagogium* WSNS w Warszawie) wygłosił prelekcję nt. *Dwa oblicza polskiej resocjalizacji w problematyce przemocy*, uwypuklając instytucjonalne meandry resocjalizacji instytucjonalnej realizującej oddziaływania wobec sprawców przemocy, jak i wobec osób jej doznających. W wystąpieniu wskazane zostały zarówno możliwości działań, jak też

wieloaspektowe ograniczenia płynące z założeń funkcjonowania poszczególnych instytucji. Następnie prof. dr hab. Jarosław Utrat – Milecki (UW) wygłosił referat nt. *Przemoc w rodzinie a zasady subsydiarności prawa karnego i kary jako ultima ratio. Uwagi penologiczne.* W prelekcji o głębokim zakotwiczeniu w myśli penologicznej, Pan Profesor zwrócił uwagę na wiele aspektów istoty kary, zasad karania w kontekście zjawiska przemocy. Kolejnym prelegentem w tej części konferencji był SSO dr Przemysław Banasik (Prezes Sądu Okręgowego w Gdańsku), który poruszył temat *Wymiar sprawiedliwości wobec problemu przemocy*, wskazując na wiele obszarów przemocy w prawie, rozszerzając aspekty postrzegania tego zjawiska na kontekst także prawa pracy. Zaznaczone były także doktryny prawa rzucające światło na problem przemocy. Na konferencję niestety z przyczyn osobistych nie dotarł Henryk Pawlaczyk (Przewodniczący Krajowej Rady Kuratorów), który miał wygłosić referat nt. *Kuratorska Służba Sądowa i Kuratorzy Sądowi w przemocy w rodzinie – domowej* i poinformował organizatorów konferencji o zamiarach przedstawienia doświadczeń kuratorów sądowych w publikacji pokonferencyjnej. Pan Przewodniczący promuje szczytne cele Kampanii „Biała Wstążka" , która ma na celu zatrzymanie przemocy wobec kobiet. Jej celem jest propagowanie potrzeby dyskusji na temat przemocy wobec kobiet oraz wspieranie działań w zakresie jej przeciwdziałania. Głos kuratorów sądowych natomiast mocno zabrzmiał w wystąpieniu Prezesa Fundacji *Probare* pana Andrzeja Martuszewicza, który przedstawił rzeczywistą skalę zaangażowania kuratorów sądowych w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pracy z osobami doznającymi przemocy, jak i sprawcami przemocy. Z kolei insp. Anna Kuźnia (Komenda Główna Policji) zaprezentowała *Działania Policji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie* wskazując jako niezwykle ważną płaszczyznę współpracy w zakresie oddziaływań profilaktycznych dotyczących przemocy.

Problematyka przemocy ma charakter interdyscyplinarny, stąd też poza sesją plenarną konferencji odbywały się debaty w równoległych panelach.

Pierwsza sesja panelowa *Charakterystyka zjawiska przemocy domowej: ujęcie psycho – socjo – pedagogiczne* była moderowana przez prof. zw. dra hab. Marka Konopczyńskiego, dr Annę Babicką – Wirkus i dra Pawła Kozłowskiego. Przedstawione referaty dotyczyły problematyki fenomenu przemocy w paradygmatach nauk społecznych. Po wprowadzeniu prof. Marka Konopczyńskiego nadającym nurt debacie, sesję rozpoczęła dr Danuta Apanel (Akademia Pomorska) referatem *Przejawy przemocy w rodzinie - egzemplifikacja problematyki w perspektywie temporalnej.* Prelegentka przedstawiła postrzeganie zjawiska przemocy w szerokiej optyce czasowej od starożytności, aż do czasów teraźniejszości wskazując na dynamikę przyzwoleń społecznych, zakazów w tekstach źródłowych nadających ton uzusom

społecznym. Następnie w wystąpieniu *Przemoc jako przejaw męskiej dominacji,* mgr Sabina Prejsnar – Szatyńska (Uniwersytet Jagielloński) wykazała, podczas wystąpienia zakotwiczonego w nurcie filozoficznym, znaczenie *habitus* w społecznym postrzeganiu relacji opartej na przemocy ze szczególnym uwzględnieniem ról kobiety i mężczyzny. Nawiązaniem do tego wystąpienia był referat mgr Małgorzata Siupik (Zespół Szkół Informatycznych w Słupsku) zatytułowany *Przemoc ze względu na płeć w szkole jako kontekst przemocy w rodzinie.* Autorka wskazała na problem natężenia tego zjawiska w polskich szkołach w zakresie przemocy rówieśniczej oraz przemocy nauczycielskiej, a także dokonując jego analizy przez pryzmatu rodzaju: esencjalizmu, polaryzacji rodzaju i andorcenryzmu.

Inny wątek omawianego zjawiska ukazała dr Barbara Adamczyk (Akademia Ignatianum), która przedstawiała w referacie *Zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i seksualnego dzieci ulicy w Polsce i na świecie*, wyniki autorskich badań międzynarodowych dotyczących dzieci ulicy jako szczególnie zagrożonej szerokokontekstową przemocą grupy osób. Wyniki i postulaty autorki wskazywały na konieczność zwrócenia uwagi na problem „dzieci na ulicy" także w Polsce. Ostatnim wystąpieniem, stanowiącym wstęp do szerokiej dyskusji uczestników panelu tematycznego było wystąpienie dra Pawła Kozłowskiego (Akademia Pomorska / Sąd Rejonowy w Słupsku) *Czyny karalne nieletnich z użyciem przemocy – analiza kryminologiczna z uwzględnieniem czynnika płci i tła rodzinnego.* Autor wyeksponował dogłębną analizę kryminologiczną zarówno natężenia ogólnego, jak i przeliczenia uwzględniającego dynamikę odsetka popełniania poszczególnych kategorii czynów karalnych przez nieletnich oraz reakcji prawnej sądów. Dane te zostały ujęte w perspektywie wycinka wyników autorskich badań dotyczącego zróżnicowania dokonywania czynów karalnych z użyciem przemocy.

Dyskusja podczas panelu przebiegała zarówno w nurcie teoretycznym zarysowanym w podczas wystąpień, jak również prowadziła do wykazania obszaru implementacji wyników przedstawionych badań do praktyki profilaktycznej, edukacyjnej jak i resocjalizacyjnej. Dyskutanci wskazywali także na konieczność kształtowania kompetencji obywatelskich jako przestrzeni ważnej dla edukacji przeciwko przemocy.

Druga sesja panelowa *Zjawisko przemocy w prawie: perspektywa osoby doznającej przemocy i perspektywa sprawcy* moderowana była przez prof. Jarosława Utrat – Mileckiego, doc. dr Jadwigę Królikowską oraz SSO Jacka Żółcia.

Moderatorzy sesji panelowej *Zjawisko przemocy w prawie: perspektywa osoby doznającej przemocy i perspektywa sprawcy* – od lewej: prof. Jarosław Utrat – Milecki, doc. dr Jadwiga Królikowska, SSO Jacek Żółć przysłuchujący się wystąpieniu SSR Barbary Łakomiec.
Fot. Dominik Windorpski

Wystąpienia w tej sesji odnosiły się do wielu kontekstów prawnych, koncepcyjnych, jak i proceduralnych poszerzonych o wątek badań socjologicznych. Pierwszy referat SSO Jacka Żółcia (Sąd Okręgowy w Słupsku) *Przemoc w rodzinie w ujęciu procesu karnego* dotyczył przemocy jako przestępstwa inkryminowanego w prawie karnym, ze szczególnym uwzględnieniem znamion faktycznych przesłanek art. 207 kk. Inny aspekt fenomenu przemocy w prawie przedstawiała SSR Barbara Łakomiec (Sąd Rejonowy w Słupsku) w wystąpieniu *Zjawisko przemocy – perspektywa prawa rodzinnego*. Prelegentka wskazała na możliwości diagnostyczne oraz wykonawcze sądu rodzinnego w sprawach powiązanych z występowaniem zjawiska przemocy domowej, podkreślając w tym rolę kuratorów sądowych. Pani Sędzia przedstawiała także m. in. przestrzeń procedury cywilnej w zakresie postępowań w przedmiocie odizolowania spawy od osób pokrzywdzonych. Prok. Krzysztof Młynarczyk (Prokuratura Rejonowa w Słupsku) wygłosił z kolei referat *Możliwości systemowe ochrony praw pokrzywdzonych w postępowaniu przygotowawczym z użyciem przemocy przeciwko rodzinie.* Prelegent zaznaczył ważkie z perspektywy praktyki postępowań przygotowawczych problemy z jakimi borykają się osoby pokrzywdzone przestępstwem. Prokurator Rejonowy w Słupsku wskazał także na kanon prawnych możliwości służących ochronie tej kategorii osób. Optykę problemu zjawiska przemocy w prawie rozszerzyła doc. dr Jadwiga Królikowska (Uniwersytet Warszawski). W referacie *Przemoc i kara w socjologicznym badaniu kuratorów zawodowych*

Autorka wyeksponowała część wyników badań własnych odnoszących się do postrzegania oraz interpretacji przemocy w powiązaniu z karą przez kuratorów sądowych, czyli organ wykonujący orzeczenia sądu. Kolejne wystąpienie dotyczyło innego kontekstu zarówno zjawiska przemocy, procedury prawnej, jak i kategorii osób, której ona dotyczy. W referacie *Społeczno-prawne aspekty przemocy seksualnej wobec dziecka* dr Sebastian Zdończyk (Akademia Pomorska) wraz mgr Pauliną Trzaskuś (Kancelaria Adwokacka K. D. Siadlak) przedstawili specyfikę społeczno – prawną przemocy seksualnej zarówno z perspektywy seksuologicznej jak i procesu obrony praw dziecka – ofiary przemoc seksualnej w procesie karnym.

W ostatnim w tej sesji wystąpieniu *Zakaz bicia dzieci 5 lat po jego ustanowieniu,* dr Sylwia Różycka – Jaroś (Uniwersytet Warszawski) dokonała dogłębnej analizy przepisów prawa zakazującego karcenia fizycznego małoletnich dzieci oraz wyeksponowała wyniki badań przedstawiające stosunek społeczeństwa polskiego do karcenia dzieci, które powinny inspirować do kontynuowania uniwersalnych oddziaływań edukacyjnych i profilaktycznych.

Trzecia sesja panelowa zatytułowana została: *Konsekwencje dorastania w rodzinie z problemem przemocy.* Moderatorami sesji byli prof. dr hab. Ryszard Kozłowski i dr Anna Koprowicz.

Moderatorzy sesji panelowej *Konsekwencje dorastania w rodzinie z problemem przemocy* – prof. Ryszard Kozłowski i dr Anna Koprowicz.
Fot. Dominik Windorpski

W jej ramach wysłuchaliśmy pięciu wystąpień. Pani dr Ewa Kiliszek z Uniwersytetu Warszawskiego, w swoim wykładzie: *Przemoc w rodzinie w kontekście rodzin*

wieloproblemowych, zaprezentowała prowadzone przez siebie badania, w których porównywała funkcjonowanie rodzin wieloproblemowych z rodzinami prawidłowo funkcjonującymi. Zwróciła szczególną uwagę na problematykę kształtowania przywiązania w obu typach rodzin. Wykazała istotną statystycznie różnicę między badanymi grupami w zakresie stylów przywiązaniowych, strategii radzenia sobie ze stresem, osobowości rodziców, postaw rodzicielskich oraz poczucia własnej wartości. Pan mgr Piotr Modzelewski z Akademii Pomorskiej w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na powiązania między syndromem sztokholmskim a PTSD. Powiązania te próbował przedstawić również w kontekście relacji romantycznych i rodzicielskich. Swoje wystąpienie zakończył prezentacją metod terapii osób doświadczających stresu pourazowego na skutek doświadczanej przemocy. Reprezentująca Uniwersytet Jagielloński Pani mgr Anna Smywińska-Pohl w ciekawy sposób przybliżyła sylwetki trzech polskich przedwojennych filozofek: Zofii Daszyńskiej–Golińskiej, Cecylii Bańkowskiej oraz Zofii Włodek de Goetz – Okocimskiej. Głoszone przez nie poglądy, dotyczące funkcjonowania rodziny i rodziców, takie jak teza o równości małżonków, konieczności zaangażowania ojców w wychowanie dzieci, przekonanie o szkodliwości stosowania kar fizycznych czy też picia alkoholu w ciąży, w XXI wieku stały się oczywistością. W kontekście czasów i obyczajów, w których dane było żyć wskazanym myślicielkom, można jednak poglądy te traktować jako niezwykle nowatorskie czy wręcz rewolucyjne. Pani dr Anna Koprowicz z Akademii Pomorskiej w swoim wystąpieniu pt. *Krzywdzenie dzieci przez rodziców w postępowaniach rozwodowych* koncentrowała się na ukazaniu, jakie konsekwencje nasilonego konfliktu między rodzicami ponoszą dzieci. Omówiła takie patologiczne zjawiska, jak pomówienie o molestowanie seksualne w sprawach rozwodowych, alienacja rodzica drugoplanowego czy porwania rodzicielskie. Przedstawiła wyniki własnych badań, ukazujące związek między relacjami rozwodzących się rodziców i ich ustaleniami dotyczącymi opieki, a ich relacjami z dziećmi. Wystąpienie wywołało szeroką dyskusję dotyczącą możliwości ochrony dzieci przed skutkami uwikłania w konflikt miedzy rodzicami. Jako ostatnia zaprezentowała swoje uwagi odnośnie pracy kuratora zawodowego w rodzinie z problemem przemocowym Pani mgr Lidia Serafin, reprezentująca Sąd Rejonowy w Słupsku. Jej głos miał charakter spostrzeżeń praktyka – osoby bezpośrednio pomagającej zarówno ofiarom, jak i sprawcom przemocy. Ukazała problemy, na jakie napotyka kurator sądowy w swojej służbie pomocy rodzinie. Stało się to przyczynkiem do wartkiej dyskusji oraz wymiany doświadczeń pomiędzy słuchaczami sesji panelowej – praktykami reprezentującymi Policję, służbę kuratorską czy pomoc społeczną. Dyskutanci wielokrotnie zwracali uwagę na własną bezsilność w niesieniu pomocy, uwarunkowaną niedoskonałością przepisów prawa i brakiem

odpowiednich rozwiązań systemowych, jak również specyfiką środowisk, w jakich dane jest im pracować.

Panel czwarty był poświęcony tematowi: *Profilaktyka, interwencja, terapia, resocjalizacja: ograniczenia i możliwości systemowe, proceduralne i metodyczne.* Moderatorami sesji byli Zastępca Kuratora Okręgowego w Słupsku Iwona Urbanowicz i dr Łukasz Wirkus.

Wystąpienie lek. psych. Jarosława Kaczmarka w sesji panelowej *Profilaktyka, interwencja, terapia, resocjalizacja: ograniczenia i możliwości systemowe, proceduralne i metodyczne.*
Fot. Dominik Windorpski

Wystąpienia i dyskusję w sesji zapoczątkował psychiatra lek. med. Jarosław Kaczmarek (Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Słupsku) prelekcją nt. *Zaburzenia konwersyjne u dzieci i młodzieży a przemoc w rodzinie – analiza przypadku*. Autor wyjaśnił, że zaburzenia konwersyjne dwukrotnie częściej dotykają kobiet, a w przypadku dzieci i młodzieży – nawet dziesięciokrotnie częściej chorują dziewczynki. Często współwystępują z nimi: depresja i zaburzenia lękowe. Prelegent przedstawił interesujące studium dziesięcioletniej dziewczynki, mieszkająca z obojgiem rodziców i młodszym bratem, w którym matka dziecka podała iż potrzebuje konsultacji psychiatry ponieważ zachodzi podejrzenie opętania córki. Prelegent wykazał między innymi w szerokiej diagnozie przypadku, iż ojciec dziecka stosował przemoc psychiczną nad członkami rodziny. Pan mgr Waldemar Matynia (Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku, Zespół Interdyscyplinarny w Słupsku) przedstawił ważne w optyce praktyków

Refleksje dotyczące systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z perspektywy realizacji procedury 'Niebieskie Karty' i działania Zespołu Interdyscyplinarnego. Pani mgr Żaneta Dębicka oraz pan mgr Artur Kowalewski (Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku) wygłosili prelekcję nt. *Czy zmiana jest możliwa?- profilaktyka, interwencja, terapia w świetle doświadczeń realizatorów Programu Korekcyjno - Edukacyjnego,* w której zaprezentowali własne doświadczenia w prowadzeniu programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy. Panie mgr Lidia Serafin i mgr Małgorzata Rudzka (Punkt Pomocy Osobom Doświadczającym Przemocy w Rodzinie „Tama" w Słupsku) przybliżyły szeroką ofertę pomocową i zaprezentowały własne doświadczenia w wystąpieniu nt. *Wpływ kontaktu z profesjonalnym punktem pomocowym na funkcjonowanie osób doświadczających przemocy w rodzinie.* Prelegentki podały, że osoby pracujące w Punkcie „Tama" udzielają pomocy osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie oraz zapewniają kompleksową i interdyscyplinarną pomoc specjalistyczną osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Autorki przypomniały, że doświadczanie przemocy domowej jest złożonym problemem i często do wyjścia z przemocy potrzebna jest pomoc innych osób a nawet wsparcie wielu służb. Przedstawicielki „Tamy" postulowały, że pomoc psychologiczna wspiera na ścieżce wychodzenia z przemocy a pomoc prawna pozwala postawić sprawcy granice prawne, które uniemożliwią kontynuowanie przemocy.

Pan kpt. Przemysław Groński (Areszt Śledczy w Słupsku – Oddział Zewnętrzny w Ustce) wygłosił prelekcję nt. *Metody pracy ze skazanym – sprawcą przemocy w rodzinie*, w której zaprezentował liczne doświadczenia w organizacji działalności korekcyjno – edukacyjnej Służby Więziennej na przykładzie Aresztu Śledczego w Słupsku i oddziału zewnętrznego w Ustce. Pani Kurator Okręgowa Beata Kardysz (Sąd Okręgowy w Koszalinie) przedstawiła natomiast szerokie spektrum organizacyjne i praktyczne w kontekście pracy koszalińskich kuratorów w ramach wystąpienia *Bieżące działania kuratorów w zakresie przemocy w rodzinie w okręgu koszalińskim.* Panie mgr Sylwia Moch – Piątek (Sąd Rejonowy w Słupsku) i mgr Olga Geisler (Sąd Rejonowy w Słupsku) połączyły siły i zaprezentowały wspólnie tematy *Metody terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach jako alternatywa do pracy z osobami doświadczającymi przemocy* oraz *Terapia sprawców przemocy w oparciu o podejście skoncentrowane na rozwiązaniach.* Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach, jak tłumaczyły prelegentki, jest alternatywą dla bardziej tradycyjnych modeli terapeutycznych. Autorki przekonywały, że terapia polega na szukaniu i wzmacnianiu zasobów klienta i jego mocnych stron. W trakcie wystąpienia pojawiła się sugestia, że warto dostrzec wartość postrzegania klienta, jako eksperta, bo to on decyduje o wyborze strategii działania

oraz posiada kluczową wiedzę na swój temat i wspólnie z terapeutą poszukuje najlepszego rozwiązania. Istotną cechą TSR jest koncentracja na rozwiązaniach, a nie na problemach oraz przekonanie, że każdy człowiek jest niepowtarzalny, posiada zasoby wystarczające do dokonania zmian. Autorki przekonywały, że przeszłość traktujemy, jako kopalnię wiedzy o zasobach i umiejętnościach klienta i zachęcały *Jeśli coś działa - rób tego więcej*. Przedstawicielki słupskich kuratorów sądowych zaprezentowały także wybrane metody pracy, o których będzie można szerzej poczytać w ich artykule.

Pan mgr Jerzy Curyło (Sąd Rejonowy w Słupsku) podjął się wygłoszenia referatu *Dylematy związane ze stosowaniem procedury NK w kontekście konfliktu małżeńskiego oraz przemoc w rodzinie w kontekście współuzależnienia.* Prelegent przedstawił dylematy związane ze stosowaniem procedury „Niebieskiej Karty" w kontekście konfliktu małżeńskiego. Autor przywołał Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury Niebieskiej Karty i art. 18.1 pkt 2 wspomnianego aktu prawnego, w którym wskazał, że zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. Według pana mgra Jerzego Curyło działania grup roboczych powinny być nastawione na to, by pomagać tam, gdzie są ku temu przesłanki nie marnotrawić siły, środki i czas tam, gdzie strony chcą wykorzystać procedurę Niebieskiej Karty do swoich celów.

Dr Łukasz Wirkus (Akademia Pomorska w Słupsku / Sąd Rejonowy w Słupsku), poruszył problematykę monitorowanego przez niego projektu *ART. Praktyk jako przykładowy program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie*. Działania korekcyjno – edukacyjne skierowane do sprawców przemocy w rodzinie obejmują strategie ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie, których celem jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie. Program oparty jest na filozofii i teorii programu zastępowania agresji ART (Aggression Replacement Trainig) i jego polskiej adaptacji Praktyk Zastępowania Agresji (ART)®. ART należy do metod interwencji poznawczo-behawioralnych, które dostarczają narzędzi wspomagających efektywne zapobieganie i wychodzenie z zachowań agresywnych. Liczebność wystąpień uniemożliwiła kontynuowanie dyskusji w trakcie sesji, ale stała się wstępem do jej prowadzenia w kuluarach w ramach przerwy przed podsumowaniem konferencji. Uczestnicy sesji deklarowali prowadzenia dalszego dialogu na niwie współpracy lokalnej, ponieważ dzięki konferencji mieli okazję przybliżyć sobie wzajemnie różne doświadczenia i modele pracy.

Po równoległych sesjach panelowych, a także po kuluarowych dyskusjach, zostało dokonane syntetyczne, plenarne podsumowanie poszczególnych debat panelowych. Cel

Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *„Przemoc w rodzinie – konteksty prawne, społeczne i profilaktyczne”*, jakim była dogłębna analiza zjawiska przemocy w różnych kontekstach jej występowania, przeprowadzona w multidyscyplinarnym dyskursie o zjawisku przemocy z perspektywy badań naukowych z zakresu prawa, pedagogiki, psychologii i socjologii, został w pełni zrealizowany. Uczestnicy konferencji podjęli próbę wypracowania przestrzeni przenikalności najnowszych trendów badawczych, teoretycznych z praktycznymi w zakresie diagnostycznym, prewencyjnym, interwencyjnym, terapeutycznym, proceduralnym. Konferencja stała się przestrzenią poważnej i szerokiej dyskusji nad rolą środowiska lokalnego i akademickiego w profilaktyce przemocy, a także integracji i pogłębianiu kooperacji przedstawicieli różnych środowisk podejmujących działalność w tym zakresie.

Wartością dodaną przedsięwzięcia było spotkanie, rozmowy osób z wielu instytucji zajmujących się przemocą w wielu kontekstach, co pozwoliło na zwrócenie uwagi na różne perspektywy praktyk i procedur, problemów. W konferencji bowiem, poza kadrą naukową licznych ośrodków akademickich, czynny udział, nie tylko w zakresie wystąpień, ale także w dyskusjach, wzięli przedstawiciele wszystkich służb predestynowanych do realizacji procedury Niebieskiej Karty, czyli pomocy społecznej, policji, służby zdrowia, oświaty, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. W debatach brali udział także sędziowie, prokuratorzy, kuratorzy sądowi, funkcjonariusze służby więziennej, adwokaci, przedstawiciele stowarzyszeń i fundacji, jak również terapeuci prowadzący w różnych nurtach programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy oraz terapeuci zajmujący się osobami doznającymi przemocy, a także studenci i doktoranci.

Poza tym konferencja dzięki patronom medialnym, spełniła także funkcję edukacyjną, uwrażliwiając szeroki zakres społeczeństwa z jednej strony na problem przemocy, jak i wskazując kanon możliwości pomocowych dla osób borykających się bezpośrednio lub pośrednio z tym problemem społecznym.

Sprawozdanie sporządzili:
dr Łukasz Wirkus
dr Paweł Kozłowski

Słupsk, dnia 14.12.2015 r.